

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини

СИЛАБУС

Обстеження та оцінка стану здоров'я людини

Обов'язкова дисципліна

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
спеціалізація
кваліфікація освітня
професійна кваліфікація
форма навчання
курс та семестр вивчення навчальної
дисципліни

перший (бакалаврський)
22 «Охорона здоров'я»
223 «Медсестринство»
223.01 Медсестринство
бакалавр медсестринства
сестра медична/брат медичний
Денна
IVкурс, VII семестр

УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри

пропедевтики внутрішньої медицини

протокол від 28.08.2024 р. №1

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладачів, науковий ступінь, учене звання	Боряк Віктор Петрович, к.мед.н., доцент Сакевич Вікторія Дмитрівна, к.мед.н., доцент Іваницька Тетяна Анатоліївна, асистент
Профайл викладача (викладачів)	https://prop-intmed.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	(0532)688390 (0532) 532576
E-mail:	propedevtika simmed@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://prop-intmed.pdmu.edu.ua

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин –5/150, із них:

Лекції (год.) –20

Практичні (семінари) (год.) –60

Самостійна робота(год). – 70

Вид контролю – ПМК

Ознаки навчальної дисципліни

Характер дисципліни - обов'язкова компонента

Рік навчання - IV

Семестр – VII

Політика навчальної дисципліни

Визначається системою вимог відповідно до норм законодавства України щодо академічної доброчесності, Статуту, положень ПДМУ та інших нормативних документів.

При організації освітнього процесу в ПДМУ викладачі і здобувачі освіти діють відповідно до:

- «Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті»;
- «Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету»;
- «Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті»;
- «Положення про організацію самостійної роботи студентів в Полтавському державному медичному університеті»;
- «Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти Полтавського державного медичного університету»;
- «Положення про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами освіти ПДМУ»;
- «Положення про рейтинг здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету»;
- «Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці»;
- «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти» та ін. (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/departement-npr/normativni-dokumenti>).

Опис навчальної дисципліни (анотація) Дисципліна «Обстеження та оцінка стану здоров'я людини» включає в себе вивчення стандартів здоров'я, методів клінічного обстеження пацієнта з метою виявлення стану здоров'я, діагностики функціональних та органічних порушень організму, що слід розглядати як реакцію на існуючі або потенційні проблеми здоров'я.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є оцінка стану здоров'я людини за допомогою оволодіння об'єктивними і додатковими (лабораторними та інструментальними) методами обстеження; виявлення патологічних життєво-небезпечних симптомів, які свідчать про зміну стану здоров'я.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити. Дисципліна «Обстеження та оцінка стану здоров'я людини» базується на знаннях, отриманих в результаті вивчення таких дисциплін, як анатомія людини та фізіологія людини, психологія, патологічна анатомія та фізіологія, сестринська справа, медсестринство у внутрішній медицині, психічне здоров'я;

Постреквізити. Знання, отримані в ході вивчення дисципліни будуть використанні при вивченні таких предметів як клінічне медсестринство у внутрішній медицині, клінічне, медсестринство в педіатрії, клінічне медсестринство в хірургії.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

- метою вивчення навчальної дисципліни є надання здобувачам вищої освіти фундаментальну і логічно-послідовну систему знань практичної спрямованості щодо визначення та оцінки стану здоров'я людини, шляхом моніторингу та аналізу, дослідництва та критичного клінічного мислення у процесі застосування знань теоретичної, практичної та доказової медицини з метою ефективної медсестринської діяльності з організації роботи медичного працівника в системі закладів охорони здоров'я.
- основними завданнями вивчення дисципліни є
- поглиблене вивчення теоретичних та прикладних засад діагностики та моніторингу стану здоров'я, що оглядово вивчалися на попередніх курсах, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю;
- удосконалення теоретичних знань ранньої діагностики захворювань з метою підвищення ефективності медичних послуг, а також використання методів, що ведуть до раціонального використання обмежених ресурсів;
- дослідження та аналіз діагностичних критеріїв оцінки стану пацієнта, функцій
- органів і систем при патології внутрішніх органів (у т. ч. у пацієнтів похилого віку чи з обмеженими можливостями);
- поглиблене вивчення факторів ризику чи розвитку клінічних проявів імовірних ускладнень, та побічної дії лікарських засобів пов'язаних з процедурами діагностичних досліджень;
- удосконалення навичок пошуку, аналізу, систематизації і викладення достовірної інформації щодо особливостей раціонального вибору і застосування загальних та спеціальних, клінічних та параклінічних методів обстеження пацієнта залежно від віку, стану, характеру захворювання і супутніх патологій.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні, матриця компетентностей)

Інтегральна: здатність вирішувати практичні проблеми і задачі діяльності у галузі охорони здоров'я із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, медичних та клінічних наук в умовах комплексності та невизначеності

Загальні компетентності:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Визначеність і наполегливість щодо поставлених
- завдань і взятих обов'язків.

- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність працювати в команді.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній професійній практиці. Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах.
- Здатність задовольнити потреби пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками.
- Застосовування професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності/інтимності/, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.
- Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення догляду на основі холістичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта у комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби.
- Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень
- Здатність виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження.

Програмні результати навчання

Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані.

Проводити діагностику згідно спеціалізації 223.01 Медсестринство: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта.

Планувати медсестринські втручання.

Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду.

Вміти підготувати пацієнта, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати:

- нормативно-правові акти, документи МОЗ та МОН України;
- методи спілкування та міжособистісної взаємодії, роботи в команді;
- будову та функції організму людини, його окремих органів та систем;
- основні зовнішні та внутрішні фактори впливу на здоров'я людини;
- роль причин і умов, спадковості і конституції, віку, реактивності та резистентності у виникненні хвороб;

- основні ознаки та механізми розвитку типових патологічних процесів;
- основні методи обстеження та оцінки стану здоров'я людини;
- проблеми та клінічні прояви різних захворювань та патологічних станів пацієнта;
- етико-деонтологічні принципи медсестринства;
- сучасні інноваційні технології та методи пошуку інформації

вміти:

- проводити суб'єктивне обстеження пацієнта;
- проводити об'єктивне обстеження пацієнта (огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию) систем дихання, кровообігу, травлення, нервової, ендокринної систем, органів кровотворення, чуття, опорно-рухового апарату;
- оцінювати та аналізувати стан індивідуального здоров'я;
- оцінювати психологічні, когнітивні, функціональні можливості та потреби пацієнта;
- планувати та здійснювати аргументовані дослідження із проблематики діагностики та моніторингу стану здоров'я людини;
- застосовувати новітні ефективні методики дослідження у внутрішній медицині та професійній діяльності;
- модифікувати організаційні та координувати професійні дії на основі майстерності з використанням методів, матеріалів, інструкцій та інструментів шляхом поєднання двох або більше навичок для виконання типових та нетипових втручань та завдань;
- перевіряти якість забору матеріалу (крові, сечі, калу, харкотиння, жовчі, шлункового вмісту, слини);
- аналізувати, робити висновки, прогнозувати перебіг хвороби на підставі клінічних та параклінічних методів дослідження.

Структура навчальної дисципліни

Зміст змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Лекції	Практичні	СРС
1	2	3	4	
Модуль 1. Обстеження та оцінка стану здоров'я людини				
Змістовий модуль 1. Діагностика та моніторинг стану здоров'я людини.				
Тема 1. Здоров'я. Передхвороба, Хвороба. Показники стандартів здоров'я. Деонтологічні аспекти в роботі медичної сестри.	4		2	2
Тема 2. Суб'єктивні та об'єктивні методи обстеження пацієнта. Особливості з'ясування скарг та анамнезу.	4	1	2	1
Тема 3. Медсестринський процес при обстеженні пацієнта. Загальний огляд хворого. Визначення загального стану хворого	4	1	2	1
Тема 4. Медсестринський процес при обстеженні пацієнта: методика проведення пальпації, перкусії аускультатії в практиці медсестри-бакалавра.	4		2	2
Тема 5. Антропометрія і термометрія в практиці медсестри-бакалавра.	3		1	2
Тема 6. Інструментальні методи дослідження (рентгенологічні, ендоскопічні, радіоізотопні, ультразвукові, функціональні) в практиці медсестри-бакалавра.	4		1	2
Тема 7. Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану дихальної системи: основні скарги хворих із захворюваннями органів дихання, огляд та пальпація грудної клітки.	4	1	2	1
Тема 8. Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану дихальної системи: пальпація та перкусія грудної клітки.	6		2	2

Тема 9. Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану дихальної системи: аускультация легень в нормі та у разі виникнення патологічних станів, бронхофонія.	4	1	2	1
Тема 10. Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану дихальної системи: інструментальні та лабораторні методи дослідження органів дихання.	4		2	2
Тема 11. Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану серцево-судинної системи: розпит та загальний огляд хворих.	4		2	2
Тема 12. Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану серцево-судинної системи: дослідження пульсу (артеріального, венозного, псевдокалілярного) та артеріального тиску.	4		2	2
Тема 13. Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану серцево-судинної системи: огляд та пальпація передсерцевої ділянки, перкусія серця.	4		2	2
Тема 14. Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану серцево-судинної системи: аускультация серця.	4	2	2	1
Тема 15. Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану серцево-судинної системи: електрокардіографічний метод дослідження функції серця. Методика реєстрації та розшифрування ЕКГ.	4		2	2
Тема 16. Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану серцево-судинної системи: інструментальні методи обстеження серцево-судинної системи.	4		2	2
Тема 17. Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану шлунково-кишкового тракту: розпит, огляд та поверхнева пальпація живота.	6	2		2
Тема 18. Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану шлунково-кишкового тракту: визначення симптомів захворювання органів системи травлення. Методи визначення розмірів печінки, нижньої межі шлунка.	4		2	2
Тема 19. Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану шлунково-кишкового тракту: інструментальні та лабораторні методи дослідження стану шлунково-кишкового тракту.	4		2	2
Тема 20. Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану органів сечової системи.	4		2	2
Тема 21. Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану органів ендокринної та нервової систем.	4		2	2
Змістовний модуль 2. Обстеження та оцінка стану здоров'я при захворюваннях внутрішніх органів				

Тема 22. Основні клінічні прояви при хронічному бронхіті та бронхіальній астмі. Хронічні обструктивні захворювання легень	6	1	2	2
Тема 23. Основні симптоми та синдроми при пневмонії на підставі клініко-інструментальних та лабораторних методів дослідження. Пневмосклероз. Рак легень.		1	2	2
Тема 24. Основні симптоми та синдроми при плевритах на підставі клініко-інструментальних та лабораторних методів дослідження.			2	2
Тема 25. Основні симптоми та синдроми при артеріальних гіпертензіях. Гіпертонічні кризи.	4	2	2	2
Тема 26. Обстеження хворого із больовим синдромом у лівій половині грудної клітки. Ішемічна хвороба серця: стенокардія та інфаркт міокарда.	4	2		2
Тема 27. Синдром серцевої недостатності: основні клінічні та інструментальні методи обстеження. Гостра та хронічна судинна недостатність.	4	2	2	1
Тема 28. Діагностика синдрому порушення серцевого ритму.	4		2	2
Тема 29. Особливості обстеження і діагностики пацієнтів із захворюваннями шлунково-кишкового тракту.	4	2	2	1
Тема 30. Обстеження хворого з жовтяницею.	4		2	2
Тема 31. Обстеження та лабораторно-інструментальна діагностика при печінковій недостатності.	4		2	2
Тема 32. Особливості обстеження пацієнтів із захворюваннями жовчо-вивідних шляхів та підшлункової залози.	4		2	2
Тема 33. Особливості обстеження і діагностики при захворюваннях органів сечової системи	4	2	2	1
Тема 34. Особливості обстеження і діагностики при патології органів кровотворення. Геморагічний синдром	4		2	2
Тема 35. Особливості обстеження і діагностики при анеміях. Загальноклінічний аналіз крові.	4		2	2
Тема 36. Особливості обстеження і діагностики при цукровому діабеті.	3		2	2
Тема 37. Основні клінічні прояви захворювань щитовидної залози.	3		2	2
Тема 38. Особливості обстеження і діагностики при захворюваннях опорно-рухового апарату	3		1	2
Тема 39. Виявлення основних клінічних проявів захворювань нервової системи.	4		1	2
Усього годин	150	20	60	70

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Обстеження та оцінка стану здоров'я людини		
Змістовий модуль 1. Діагностика та моніторинг стану здоров'я людини.		

1	Суб'єктивні та об'єктивні методи обстеження пацієнта. Особливості з'ясування скарг та анамнезу. Загальний огляд хворого. Визначення загального стану хворого	2
2	Основні скарги хворих із захворюваннями органів дихання. Огляд та пальпація грудної клітки. Аускультация легень в нормі та у разі виникнення патологічних станів.	2
3	Аускультация серця. Нормальні серцеві тони, розщеплення та роздвоєння тонів, додаткові тони, органічні та функціональні серцеві шуми	2
4	Розпит та огляд хворих із захворюваннями шлунково–кишкового тракту. Огляд та поверхнева пальпація живота.	2
Змістовний модуль 2. Обстеження та оцінка стану здоров'я при захворюваннях внутрішніх органів		
5	Основні клінічні прояви при хронічному бронхіті та бронхіальній астмі. Хронічні обструктивні захворювання легень. Основні симптоми та синдроми при пневмонії на підставі клініко-інструментальних та лабораторних методів дослідження	2
6	Основні симптоми та синдроми при артеріальних гіпертензіях. Гіпертонічні кризи.	2
7	Обстеження хворого із больовим синдромом у лівій половині грудної клітки. Ішемічна хвороба серця: стенокардія та інфаркт міокарда	2
8	Синдром серцевої недостатності: основні клінічні та інструментальні методи обстеження. Гостра та хронічна судинна недостатність.	2
9	Особливості обстеження і діагностики пацієнтів із захворюваннями шлунково-кишкового тракту.	2
10	Особливості обстеження і діагностики при захворюваннях органів сечової системи	2
	Разом	20

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Обстеження та оцінка стану здоров'я людини		
Змістовий модуль 1. Діагностика та моніторинг стану здоров'я людини.		
1	Здоров'я. Хвороба. Деонтологічні аспекти в роботі медичної сестри. Захворювання. Здоров'я індивідуальне та суспільне (громадське). Стрес і адаптація. Інформована згода. Професійні помилки. Професійна таємниця	2
2	Суб'єктивні та об'єктивні методи обстеження пацієнта. Особливості з'ясування скарг та анамнезу. Методика розпитування хворого, його діагностичне значення, системність проведення з урахуванням індивідуальних, інтелектуальних та психологічних особливостей хворого. Основні структурні частини анамнезу (паспортна частина, скарги хворого, анамнез захворювання, розпитування по органах та системах, анамнез життя). Дані загального огляду пацієнта. Методика проведення пальпації, перкусії аускультатії. Діагностичне значення отриманих даних.	2
3	Медсестринський процес при обстеженні пацієнта. Загальний огляд хворого. Визначення загального стану хворого.	2

	Методика проведення загального огляду хворого. Визначення загального стану хворого (різновиди загальних станів хворого та їх критерії), оцінка стану його свідомості (типи порушень свідомості), постави, ходи (різновиди постави та ходи при різній патології), положення у ліжку (активне, пасивне, вимушене, їх види). Тілобудова та основні критерії нормальних конституціональних типів. Шкіра, її властивості (колір, еластичність, вологість, температура, елементи висипки, невуси, шрами, рубці) та патологічні зміни; оцінка стану волос та нігтів. Підшкірна клітковина (розподіл, типи ожиріння), стан м'язів та опорно-рухового апарату. Послідовність пальпації лімфатичних вузлів. Діагностичне значення симптомів, отриманих під час загального огляду хворого.	
4	Медсестринський процес при обстеженні пацієнта: методика проведення пальпації, перкусії, аускультації. Визначення та методика проведення пальпації, перкусії аускультації. Діагностичне значення отриманих даних.	2
5	Антропометрія і термометрія в практиці медсестри-бакалавра. Методика і техніка проведення антропометрії. Індекс маси тіла. Методика проведення термометрії. Види температурних кривих.	2
6	Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану дихальної системи: основні скарги хворих із захворюваннями органів дихання, огляд та пальпація грудної клітки. Основні скарги хворих із захворюваннями органів дихання. Огляд та пальпація грудної клітки. Послідовність виявлення та деталізації найважливіших суб'єктивних симптомів і їх семіологічна оцінка. Методика проведення статичного та динамічного огляду грудної клітки. Визначення топографічних ділянок та фізіологічних утворень на грудній клітці та їх діагностичне значення. Фізіологічні та патологічні форми грудної клітки, їх критерії. Патологічні форми дихання (Чейна-Стокса, Біота, Куссмауля, Грокко), їх характеристика та причини виникнення.	2
7	Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану дихальної системи: пальпація та перкусія грудної клітки. Методика проведення порівняльної перкусії легень. Топографічна перкусія легень. Послідовність проведення пальпації грудної клітки, визначення голосового тремтіння та семіологічна оцінка його результатів. Роль перкусії у визначенні стану легень. Різновиди та умови виникнення перкуторних тонів. Основні топографічні ділянки та орієнтири на поверхні грудної клітки. Основні завдання та методика проведення порівняльної перкусії легень. Причини виникнення тупого, тимпанічного, притуплено-тимпанічного, коробкового перкуторних тонів над легеньми. Основні завдання та послідовність проведення топографічної перкусії легень. Послідовність визначення нижньої межі легень.	2
8	Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану дихальної системи: аускультация легень в нормі та у разі виникнення патологічних станів. Бронхофонія. Методика проведення орієнтовної порівняльної аускультації легень. Основні дихальні шуми: везикулярне та бронхіальне дихання, їх кількісні та якісні зміни, умови виникнення. Методика визначення бронхофонії та її діагностичне значення. Додаткові дихальні шуми: хрипи, крепітація, шум тертя плеври. Причини виникнення сухих та вологих хрипів, їх різновиди. Умови виникнення крепітації та шуму тертя плеври	2
9	Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану серцево-судинної системи: розпит та загальний огляд хворих. Фізикальні методи дослідження серцево-судинної системи. Послідовність з'ясування та деталізації скарг хворого із серцево-судинною патологією. Особливості збирання анамнезу захворювання та життя. Проведення загального огляду кардіологічного хворого. Огляд ділянки серця і великих судин. Пальпація, перкусія, аускультация.	2
10	Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану серцево-судинної системи: дослідження пульсу (артеріального, венозного, псевдокалілярного) та артеріального тиску.	2

	Судини, доступні для визначення пульсу (артеріального, венозного). Правила та послідовність дослідження пульсу на променевій артерії. Визначення основних властивостей пульсу (синхронності, ритмічності, частоти, напруження, наповнення, висоти, швидкості, рівномірності), виявлення дефіциту, лабільності, парадоксальності, дикротичності пульсу. Правила вимірювання артеріального тиску. Основні параметри, що визначають показники систолічного та діастолічного артеріального тиску. Поняття про пульсовий та середньодинамічний артеріальний тиск. Нормальні значення артеріального тиску у відповідності до критеріїв ВОЗ.	
11	Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану серцево-судинної системи: огляд та пальпація передсерцевої ділянки. Перкусія серця. Послідовність проведення огляду ділянки серця. Діагностичне значення серцевого горбу, пульсацій у ділянці серця та шиї. Методика і техніка пальпації прекардіальної ділянки: верхівковий поштовх, серцевий поштовх, причини його появи та методика визначення. Пресистолічне і систолічне тремтіння (симптом "котячого муркотіння"), причини виникнення. Поняття про відносну та абсолютну серцеву тупість, їх перкуторне визначення (послідовність: права, верхня, ліва межа) та зміни в умовах патології. Структури, що формують судинний пучок, перкуторне визначення його ширини.	2
12	Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану серцево-судинної системи: аускультация серця. Нормальні серцеві тони, розщеплення та роздвоєння тонів, додаткові тони, органічні та функціональні серцеві шуми Методика і техніка аускультатії . Місця проєкції та найкращого вислуховування клапанів серця. Механізм формування серцевих тонів. Причини посилення та послаблення тонів. Акцент тону. Поняття про розщеплення та роздвоєння серцевих тонів, причини їх виникнення та часові характеристики. Додаткові тони. Причини виникнення серцевих шумів (внутрішньосерцеві та позасерцеві, органічні та функціональні, систолічні та діастолічні, шуми вигнання, наповнення, регургітації). Алгоритм аускультатії серця.	2
13	Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану серцево-судинної системи: електрокардіографічний метод дослідження функції серця. Методика реєстрації та розшифрування ЕКГ. Анатомо-фізіологічні основи електрокардіографії, основні поняття з електрофізіології серця, будова провідної системи серця. Визначення електрокардіографії та принцип методу ЕКГ. Види електродів та місця накладання електродів перед проведенням ЕКГ-дослідження. Техніка проведення ЕКГ. Діагностичне значення основних елементів ЕКГ з метою діагностики патології серця. Основи аналізу ЕКГ: оцінка вольтажу, джерела ритму шлуночків, визначення електричної вісі серця, вимірювання і оцінка зубців і інтервалів P, PQ, QRS, QT, RR, з визначенням ЧСС. Уявлення про механізми виникнення аритмій. Техніка безпеки під час проведення ЕКГ дослідженн	2
14	Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану серцево-судинної системи: інструментальні методи обстеження серцево-судинної системи. Фонокардіографія діагностичне значення методу, методика реєстрації та принципи розшифрування ФКГ. Ехокардіографія: діагностичне значення методу, методика і техніка ехокардіографічного дослідження. Допплерографія серця та судин. Флебोगрафія, реовазографія: діагностичне значення методів. Методика і техніка дослідження.	2
15	Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану шлунково-кишкового тракту: розпит, огляд та поверхнева пальпація живота. Послідовність з'ясування та деталізації скарг хворого із патологією шлунково-кишкового тракту. Зміни зовнішнього вигляду хворого при різних патології шлунково-кишкового тракту. Послідовність огляду живота (форма, розміри, симетричність, стан шкіри та пупка, вгодованість, стан підшкірних судин, характер оволосіння). Завдання та методика проведення поверхневої пальпації живота (пальпація до дузі великого та малого радіусу, перевірка симптомів подразнення очеревини, виявлення розходження прямих м'язів живота, наявності пупкових кил та кил білої лінії живота). Методи виявлення асцити (оглядовий, перкуторний, флюктуації).	2

16	Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану органів сечовивідної системи. Послідовність з'ясування та деталізації скарг хворого із патологією сечовивідної системи. Огляд ділянки нирок. Пальпація нирок і сечового міхура. Діагностична цінність визначення симптому Пастернацького.	2
17	Участь медичної сестри-бакалавра в обстеженні та оцінюванні стану органів органів ендокринної та нервової систем. Послідовність з'ясування та деталізації скарг хворого із патологією ендокринної системи. Дослідження щитоподібної залози. Дослідження нервово-психічної сфери. Оцінка психічного статусу. Неврологічні скарги. Дослідження гостроти зору. Перевірка нюху, слуху. Оцінювання рефлекторної сфери.	2
Змістовий модуль 2. Обстеження та оцінка стану здоров'я при захворюваннях внутрішніх органів		
1	Основні клінічні прояви при хронічному бронхіті та бронхіальній астмі. Хронічні обструктивні захворювання легень. Визначення та основні механізми розвитку хронічного бронхіту та бронхіальної астми. Основні скарги та дані фізикального обстеження хворих на хронічний бронхіт і бронхіальну астму. Синдром бронхіальної обструкції, мукоциліарної недостатності та підвищеної повітряності легень. Основні методи інструментальної діагностики. Лабораторні ознаки бронхіальної астми за даними загального аналізу крові та дослідження харкотиння. Поняття про хронічне обструктивне захворювання легень.	2
2	Пневмонії: симптоми та синдроми на підставі клініко-інструментальних та лабораторних методів дослідження. Пневмосклероз. Рак легень Основні симптоми та синдроми при пневмонії, плевритах на підставі клініко-інструментальних та лабораторних методів дослідження. Визначення та сучасна класифікація пневмоній. Основні етіологічні чинники пневмоній. Скарги хворих та особливості даних фізикальних методів обстеження хворих на крупозну та вогнищеву пневмонії. Можливості інструментальної діагностики ущільнення легеневої тканини. Дані фізикального та інструментального обстеження хворого із пневмосклерозом. Основні клінічні форми раку легень: особливості проявів при центральній та периферичній локалізації раку. Особливості скарг хворого при сухому та ексудативному плевриті, відмінність даних фізикального обстеження (пальпації, перкусії, аускультатії легень) при різних формах плевриту. Синдроми накопичення рідини та повітря у плевральній порожнині.	2
4	Основні симптоми та синдроми при артеріальних гіпертензіях. Гіпертонічні кризи. Визначення ВОЗ для артеріальної гіпертензії, есенціальної гіпертензії (гіпертонічної хвороби) та симптоматичної гіпертензії. Основні фактори ризику гіпертонічної хвороби та механізми її розвитку. Симптоматичні артеріальні гіпертензії. Ускладнені та неускладнені гіпертонічні кризи.	2
5	Діагностика синдрому порушення серцевого ритму. Визначення аритмії та основні патогенетичні шляхи її розвитку Класифікація аритмій. Тахікардії, брадикардії та їх види. Екстрасистолія. Клінічні прояви та методи діагностики.	2
6	Особливості обстеження і діагностики пацієнтів із захворюваннями шлунково-кишкового тракту. Основні скарги хворих на хронічний гастрит та виразкову хворобу. Особливості болювого синдрому в залежності від локалізації патологічного вогнища та стану кислотопродукуючої функції шлунка. Можливості інструментального та лабораторного обстеження хворих. Основні ускладнення пептичної виразки шлунка та 12-палої кишки. Шлункова кровотеча. Синдром непрохідності кишківника.	2
7	Обстеження хворого з жовтяницею. Жовтяниця: визначення, види, причини виникнення. Гемолітична, парехіматозна та механічна жовтяниці: клінічні прояви та діагностика.	2

8	Обстеження та лабораторно-інструментальна діагностика при печінковій недостатності. Етіологічні чинники та клінічні прояви печінкової недостатності. Лабораторні та інструментальні методи діагностики в гастроентерології (радіологічні, ультразвукові, ендоскопічні).	2
9	Особливості обстеження пацієнтів із захворюваннями жовчо-вивідних шляхів та підшлункової залози. Симптоми та синдроми(больовий, біліарної дискінезії) при захворюваннях жовчного міхура. Інструментальні методи дослідження при патології жовчовивідних шляхів, лабораторна діагностика та дуоденальне зондування. Симптоми та синдроми (больовий, синдром жовтяниці, зовнішньо- та внутрішньосекреторної недостатності) при захворюваннях підшлункової залози. Лабораторні та інструментальні методи діагностики.	2
10	Особливості обстеження і діагностики при захворюваннях органів сечової системи. Скарги хворих при ураженні нирок та результати фізикального обстеження хворих з патологією нирок. Особливості больового синдрому. Можливості інструментальної діагностики патології нирок. Лабораторне дослідження сечі, підготовка, аналіз та інтерпретація результатів загальноклінічного аналізу сечі, дослідження сечі за Нечипоренком, Амбурже, Адис–Каковським, Зимницьким. Сечовий, нефротичний синдроми при захворюваннях нирок. Синдроми ниркової недостатності та ниркової кольки	2
11	Особливості обстеження і діагностики при патології органів кровотворення. Геморагічний синдром Скарги та об'єктивне обстеження хворих з патологією органів кровотворення(огляд, пальпація, перкусія). Додаткові методи дослідження: загальноклінічний аналіз крові, стерильна пункція, пункція лімфатичних вузлів, рентгенологічні та радіоізотопні методи дослідження. Геморагічний синдром. Методи його діагностики.	2
12	Особливості обстеження і діагностики при анеміях. Загальноклінічний аналіз крові. Основні лабораторні критерії анемії. Механізм розвитку нестачі заліза в організмі та виникнення залізодефіцитної анемії. Причини та патогенез B_{12} –фолієводефіцитної анемії. Основні лабораторні ознаки B_{12} –фолієводефіцитної анемії. Основні прояви загальноанемічного, жовтяничного синдромів, спленомегалії та гемосидерозу внутрішніх органів. Аналіз та інтерпретація загальноклінічного дослідження крові.	2
13	Особливості обстеження і діагностики при цукровому діабеті. Основні фактори ризику та механізми розвитку цукрового діабету. Скарги, особливості огляду хворих та дані фізикального обстеження при діабеті. Сучасна лабораторна діагностика цукрового діабету, діагностичне значення вмісту глікозильованого гемоглобіну та імунореактивного інсуліну. Найбільш часті коматозні стани при цукровому діабеті (гіперкетонемічна, гіпоглікемічна кома), механізм розвитку, клінічні прояви, перша допомога.	2
14	Основні клінічні прояви захворювань щитовидної залози. Основні етіологічні чинники ураження щитовидної залози. Основні скарги хворого, результати фізикального, інструментального та лабораторного обстеження. Поняття про тиреотоксичний криз. Основні клінічні прояви мікседеми, поняття про гіпотиреоїдну кому.	2
15	Особливості обстеження і діагностики при захворюваннях опорно-рухового апарату. Основні етіологічні чинники ураження суглобів. Скарги, огляд та пальпація м'язів, хребта, кінцівок та суглобів; вимірювання об'єму рухів у суглобах. Сучасна лабораторна та інструментальна діагностика захворювань опорно-рухового апарату.	2
	Разом	60

Тематичний план самостійної роботи (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються

№п/п	Тема	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	64
2	Інструментальні методи дослідження (рентгенологічні, ендоскопічні, радіоізотопні, ультразвукові, функціональні). Рентгенологічні методи. Ультразвукова діагностика, підготовка пацієнта до дослідження. Радіоізотопні методи. Ендоскопічні методи, підготовка пацієнта до дослідження. Електрокардіографія, фонокардіографія. Спірометрія, спірографія, пікфлуометрія.	4
3	Виявлення основних клінічних проявів захворювань нервової системи. Менінгіальний синдром. Синдром підвищення внутрішньочерепного тиску. Коматозні стани при ураженні нервової системи. Методи діагностики.	2
	ВСЬОГО	70

Індивідуальні завдання

- підготовка огляду наукової літератури за темами, що вивчаються;
- створення мультимедійних презентацій;
- участь у конференціях;
- публікація матеріалів в журналах (тези, статті) тощо.

Перелік теоретичних питань для підготовки студентів до ПМК

1. Здоров'я, хвороба. Стандарти здоров'я.
2. Загальні елементи сестринського діагнозу
3. Деонтологічні аспекти у роботі медичної сестри
4. Методи клінічного обстеження пацієнта
5. Суб'єктивні методи обстеження хворого. Опитування пацієнта, його значення та схема
6. Об'єктивні методи обстеження пацієнта. Огляд та його значення. Методи та послідовність проведення огляду
7. Загальні принципи методів пальпації, перкусії, аускультації. Їх діагностичне значення
8. Антропометрія. Методи антропометрії, їх значення в оцінці стану здоров'я
9. Термометрія. Види температурних кривих.
10. Лабораторні методи дослідження. Їх значення в оцінці стану здоров'я
11. Показники загального аналізу крові. Їх значення для визначення патологічних станів
12. Показники загального аналізу сечі. Їх значення для визначення патологічних станів
13. Дослідження біологічних рідин. Їх значення для визначення патологічних станів
14. Біохімічний аналіз крові. Основні показники, їх діагностичне значення
15. Рентгенологічні методи дослідження, їх значення для виявлення стану здоров'я та патологічних відхилень
16. Ендоскопічні методи дослідження, підготовка, особливості застосування
17. Ультразвукові методи дослідження, підготовка, їх діагностичне застосування
18. Функціональні методи дослідження, підготовка, їх діагностичне значення
19. Радіоізотопні методи дослідження, їх значення в діагностиці
20. Основні скарги і клінічні прояви при захворюваннях органів дихання

- 21.Пальпація грудної клітки. Діагностична цінність визначення голосового тремтіння
- 22.Перкусія легень порівняльна і топографічна. Патологічні перкуторні звуки над легеньми
- 23.Аускультация легень в нормі і при патологічних станах
- 24.Додаткові методи дослідження органів дихання.
- 25.Основні скарги і клінічні прояви захворювання серцево-судинної системи
- 26.Діагностичне значення пальпації органів серцево-судинної системи. Порядок їх проведення
- 27.Перкусія серця. Визначення розмірів і форми серця
- 28.Аускультация серця. Точки вислуховування серця. Компоненти I та II тону серця
- 29.Шуми серця, механізми їх утворення
30. Інструментальні методи дослідження серцево-судинної системи
- 31.Провідна системи серця
- 32.Дайте характеристику нормальної електрокардіограми серця. Механізми утворення основних зубців та інтервалів
- 33.Основні скарги та клінічні прояви захворювань органів травлення
- 34.Діагностичне значення поверхневої і глибокої ковзаючої пальпації органів черевної порожнини. Порядок її проведення
- 35.Основні скарги та клінічні прояви при захворюваннях сечовидільної системи
- 36.Пальпація нирок. Симптом Пастернацького, його діагностичне значення
- 37.Лабораторні та інструментальні методи дослідження сечовидільної системи
38. Скарги та клінічні прояви захворювань органів кровотворної системи
39. Зміни в загальному аналізі крові при різних видах анемії
40. Зміни в загальному аналізі крові при гострих і хронічних гемобластозах
41. Скарги та клінічні прояви захворювань ендокринної системи
- 42.Особливості огляду хворих з ендокринною патологією
- 43.Лабораторні та інструментальні методи дослідження в діагностиці ендокринних захворювань
44. Скарги та клінічні прояви при захворюваннях опорно – рухового апарату
45. Значення об'єктивного та додаткових методів обстеження для визначення захворювань суглобів
46. Гостра та хронічна дихальна недостатність
47. Диференціальний діагноз бронхіальної астми та хронічних обструктивних захворювань легень
- 48.Судинна недостатність. Діагностика, клінічні прояви
49. Гостра ліво- і правошлуночкова недостатність
50. Синдроми хронічної недостатності кровообігу. Класифікація
51. Причини гострого болю в ділянці серця. Клінічні прояви основних захворювань
52. Синдром ішемії та ураження міокарда при ішемічній хворобі серця, основні клінічні прояви, діагностика
53. Аритмії. Визначення, поняття, етіологія
54. Класифікація аритмій. Загальні клінічні прояви. Діагностика
55. Причини розвитку артеріальної гіпертензії. Класифікація. Ускладнення
56. Диференціальна діагностика артеріальної гіпертензії
57. Диференціальна діагностика серцевої та бронхіальної астми
58. Шлункова диспепсія, її прояви, їх діагностичне значення
59. Особливості больового синдрому при захворюваннях шлунка
60. Ознаки шлункової кровотечі, її діагностичне значення
61. Методи визначення *Helicobacter pylori*
- 62.Види жовтяниць. Диференціальна діагностика жовтяниць
63. Симптоми і синдроми захворювання жовчного міхура. Методи діагностики
64. Основні синдроми захворювання підшлункової залози

65. Синдром подразнення товстої кишки
66. Методи діагностики захворювань кишечника
67. Особливості дизуричних розладів при захворюваннях нирок
68. Сечовий синдром. Діагностичне значення при захворюваннях нирок
69. Нефротичний синдром. Прояви та причини
70. Лабораторні методи діагностики захворювань нирок
71. Об'єктивні методи обстеження органів при захворюваннях кровотворної системи (огляд, пальпація, перкусія, аускультация)
72. Анемія: визначення поняття. Діагностичний пошук при синдромі анемії
73. Синдром лімфоїдної проліферації: Визначення та діагностичний пошук
74. Лімфаденопатії. Причини та особливості при різних патологічних станах
75. Захворювання щитоподібної залози. Методи діагностики
76. Захворювання наднирників. Методи діагностики
77. Особливості гіпо- та гіперглікемічної коми
78. Методи діагностики гіпо- та гіперглікемічної коми
79. Менінгеальний синдром: визначення, клінічні ознаки, діагностика.
80. Огляд та пальпація м'язів, хребта, кінцівок та суглобів; вимірювання об'єму рухів у суглобах.

Перелік практичних навичок

1. Оцінювати загальний стан пацієнта різних вікових періодів.
2. Проводити загальне оцінювання поведінки.
3. Оцінювати положення тіла (активне, пасивне, вимушене), вираз обличчя.
4. Оцінювати стан свідомості.
5. Проводити огляд:
 - шкіри, підшкірної основи, оцінювати висипку;
 - периферійних лімфатичних вузлів;
 - голови та обличчя;
 - зів та мигдаликів;
 - носа;
 - вух;
 - волосся (в тому числі на педикульоз);
 - губ, ротової порожнини, язика;
 - зубів (молочних та постійних), визначати відповідність схемі прорізування зубів;
 - шиї, щитоподібної залози;
 - нігтів.
- 6.Проводити пальпацію:
 - шкіри, підшкірної основи;
 - периферійних лімфатичних вузлів;
 - шиї, щитоподібної залози;
 - ураженої ділянки - кінцівок, живота.
7. За допомогою медичного обладнання проводити антропометричні виміри.
8. Оцінювати фізичний розвиток людини за допомогою стандартних таблиць, графіків фізичного розвитку, індексу маси тіла (ІМТ).
9. Визначати стан живлення.
10. Вимірювати температуру тіла та здійснювати реєстрацію в температурному листку.
11. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, за допомогою медичного обладнання, спираючись на знання анатоμο-фізіологічних особливостей дихальної системи у пацієнтів різних вікових груп, вміти проводити:
 - оцінювання характеру кашлю;
 - оцінювання мокротиння;
 - огляд грудної клітки;
 - підрахунок частоти дихання, реєстрацію даних у температурному листку;

- пальпацію грудної клітки;
- спірометрію (визначення ЖЄЛ) ;
- перкусію, аускультатию грудної клітки;
- визначення окружності грудної клітки під час вдиху та видиху.

12. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей системи кровообігу у пацієнтів різних вікових груп, уміти:

- визначати серцевий поштовх;
- проводити перкусію та аускультатию серця;
- визначати частоту серцевих скорочень;
- визначати властивості пульсу та реєструвати його в температурному листку;
- вимірювати артеріальний тиск на руках та ногах, оцінювати його результати та

реєструвати його в температурному листку.

13. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта за допомогою медичного обладнання, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей опорно-рухового апарату, в пацієнтів різних вікових груп, вміти проводити:

- огляд та пальпацію м'язів, хребта, кінцівок та суглобів;
- вимірювання об'єму рухів у суглобах.

14. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, за допомогою медичного обладнання, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей органів травлення, вміти проводити та оцінювати у пацієнтів різних вікових груп:

- оцінювання блювотних мас;
- оцінювання випорожнень;
- огляд живота;
- поверхневу пальпацію живота;
- перкусію живота (визначення метеоризму та асцити);
- аускультатию живота;
- визначити границі шлунка.
- провести пальпацію печінки.
- визначити розміри печінки.
- визначити наявність асцити
- перевірку симптому Щоткіна-Блюмберга, Ортнера, Кера, Мерфі, Френікус-симптом.

15. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей сечовидільної системи у пацієнтів різних вікових груп, уміти проводити:

- огляд зовнішніх сечових і статевих органів;
- перевірку симптому Пастернацького;
- оцінювання сечі та сечовипускання;
- визначення добового діурезу;
- визначення водного балансу.

16. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, за допомогою медичного інструментарію, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей нервової системи у пацієнтів різних вікових груп, уміти:

- оцінювати нервово-психічний розвиток;
- перевіряти набуті вміння і навички;
- оцінювати моторику;
- оцінювати сенсорні реакції;
- оцінювати статику;
- оцінювати мову;
- оцінювати емоції та соціальну поведінку.

17. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей органу зору у пацієнтів різних вікових груп, уміти:

- визначати гостроту зору;

- визначати поле зору;
- визначати сприймання кольорів
- досліджувати бінокулярний зір;
- визначати кут косоокості;
- проводити пальпацію ока.

18. Користуючись схемою й методикою обстеження пацієнта, за допомогою медичного інструментарію, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей вуха, горла, носа у пацієнтів різних вікових груп, уміти проводити:

- огляд та пальпацію ділянки зовнішнього вуха та козлика;
- дослідження слуху шепітною та розмовною мовами.

19. Підготовка пацієнта до інструментальних обстежень, забір і скерування біологічного матеріалу для лабораторних досліджень, в умовах ЗОЗ та в домашніх умовах з метою проведення лабораторних досліджень за допомогою лабораторного обладнання вміти:

- готувати пацієнта до різних видів лабораторних досліджень
- проводити забір крові на біохімічні та серологічні дослідження
- визначати рівень глюкози в крові за допомогою тест-смужок, глюкометра
- проводити забір та посів крові для бактеріологічного дослідження
- брати мазки та змиви з носоглотки на вірусологічне дослідження
- брати мазки з мигдаликів, зіву і носа для бактеріологічного дослідження, зокрема, на збудник дифтерії
- брати мазки з носоглотки у випадку підозріння на менінгококову інфекцію
- проводити забір харкотиння для лабораторного дослідження
- проводити забір блювотних мас і промивних вод шлунка для лабораторного дослідження
- проводити забір калу для копрологічного дослідження та виявлення яєць і личинок гельмінтів
- проводити забір калу на бактеріологічне дослідження
- проводити забір калу для дослідження на приховану кров
- проводити забір шлункового та дуоденального вмісту
- проводити забір сечі для загального аналізу
- проводити забір сечі для дослідження за методом Нечипоренка
- проводити забір сечі для дослідження за Зимницьким
- проводити забір сечі для біохімічних досліджень
- проводити забір сечі на фенілкетонурію
- проводити забір сечі на глюкозу
- проводити забір сечі для бактеріологічного дослідження
- проводити забір біологічного матеріалу від пацієнтів з підозрою на особливо небезпечні інфекції
- проводити спірометрію
- оцінювати результати основних показників крові, сечі, мокротиння, калу тощо.

20. Підготовка пацієнта до інструментальних обстежень умовах ЗОЗ та в домашніх умовах:

- рентгенологічного дослідження різних органів і систем;
- проводити проби на чутливість до контрастної речовини;
- бронхоскопії;
- езофагогастродуоденоскопії;
- цистоскопії;
- ультразвукового дослідження органів черевної порожнини та малого таза;
- радіоізотопного дослідження;
- плевральної, стеральної, люмбальної, абдомінальної пункцій та пункцій суглобів, спостерігати за пацієнтом після процедури;
- проводити електрокардіографію;
- виписувати скерування на лабораторні дослідження та інструментальні

обстеження;

- доставляти біологічний матеріал в лабораторію;

- відбирати проби продуктів для скерування на лабораторні дослідження (у разі розслідування випадків харчових отруєнь та інших невідкладних випадків)

Методи навчання

– вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);

– наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);

– практичні; презентації, кейс-стаді

– пояснювально-ілюстративний або інформаційно-рецептивний, який передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;

– репродуктивний, в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком;

Форма підсумкового контролю успішності навчання .

Стандартизовані методи контролю обов'язково повинні оцінювати

теоретичну і практичну підготовку студента.

Підсумковий модульний контроль – це форма контролю рівня

володіння студентами програмним матеріалом навчальної дисципліни загалом. Під час модульного контролю стандартизованими методами

проводиться оцінювання рівня теоретичної і практичної підготовки здобувача

освіти в обсязі програмного матеріалу з дисципліни.

Система поточного та підсумкового контролю

При оцінюванні засвоєння кожної теми модуля студенту виставляється оцінка за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з використанням наступних критеріїв оцінювання для дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичними вказівками для вивчення тем.

Студент отримує:

– **«відмінно»** – студент володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, так і тестового контролю. Добре орієнтується в предметній термінології. Чітко формулює відповіді на поставлені запитання. Практична робота виконується в повному обсязі.

– **«добре»** – студент володіє знаннями в обсязі не менш ніж 75 – 89%, допускає несуттєві помилки, які виправляє, відповідаючи на запитання. Під час виконання тестових завдань відповідає на 75% питань. Практична робота виконана в повному обсязі, допускаються незначні помилки.

– **«задовільно»** – студент володіє знаннями по темі в обсязі не менше 60 – 74%, під час тестування відповідає не менш ніж на 60% запитань. Відповіді недостатньо точні, навідні запитання їх не корегують. Практичну роботу виконано не в повному обсязі.

– **«незадовільно»** – студент не засвоїв необхідний мінімум знань з теми заняття та тестування в межах 59%. Нездатний відповідати на навідні запитання, оперує неточними формулюваннями. Завдання тестового контролю виконані менш ніж на 59%. Практичними навичками не володіє.

Виставленні за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали після заняття, що передуює підсумковому модульному контролю.

Відповідність середнього балу поточної успішності за традиційною 4-бальною шкалою сумарній оцінці поточної успішності за модуль Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти можна знайти за посиланням

<https://pdmu.edu.ua/storage/department->

npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYuKpw1JoSJaApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf

Оцінка за іспит відповідає шкалі:

Оцінка «5» – 80-71 бал;

Оцінка «4» – 70-61 бал;

Оцінка «3» – 60-50 балів;

Оцінка «2» – менше 50 балів.

Оцінка з дисципліни

Оцінка з дисципліни виставляється цикловою комісією за традиційною

(національною) 4-бальною шкалою на підставі середньої кількості балів за теми модуля, що передбачені програмою дисципліни.

Оцінка з дисципліни не виводиться (не конвертується) з оцінки ECTS.

Оцінка ECTS не конвертується у традиційну оцінку. Оцінка ECTS не змінює традиційну оцінку, отриману до ранжування.

Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма
2. Силабус
3. Список рекомендованої літератури
4. Матеріали для контролю знань, умінь і навичок студентів:
 - а. тести різних рівнів складності
 - б. тести з банку ліцензійних іспитів «Крок-Б»
 - с. ситуаційні задачі
 - д. комп'ютерні контролюючі програми
5. Мультимедійні презентації
6. Клінічні аналізи
7. Відеофільми

Рекомендована література

Базова (наявна в бібліотеці ПДМУ)

1. Ковальова О.М., Сафаргаліна-Корнілова Н. А. Пропедевтика внутрішньої медицини: [підручник для студентів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації] / О. М. Ковальова, Н. А. Сафаргаліна-Корнілова. - К. : Медицина, 2016. - 720 с.
2. Медицина за Девідсоном : принципи і практика. В 3-х Т./ За ред. Стюарта Г. Ралстона// Київ ВСВ «Медицина», Т. 1- 2020, Т. 2- 2021, Т. 3- 2021.
3. Соколова Л. І., Черенько Т. М. Методи обстеження неврологічного хворого./ Л. І. Соколова, Т. М. Черенько -2-е вид. перероб. і доп.- Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина» 2020 - 144 с.

Допоміжна:

1. Пропедевтика внутрішніх хвороб з доглядом за терапевтичними хворими / Заред. А.В. Єпішина. - Тернопіль: Укрмедкнига. - 2020. – 768с.
2. Медичні маніпуляції в алгоритмах. /Білик Л.С. та ін. - 6-е вид., перероб. і доп. -Тернопіль, ТДМУ. -2021 - 324 с.
3. Медсестринство у внутрішній медицині./ О.С. Стасишин, В.В. Стасюк, І.М. Бандура, І.В. Вібла та ін - Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». - 2019. - 496 с.
4. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів. / За ред. д-ра мед. наук, проф. Ю.М. Мостового. - 29-е вид., доп. і перероб. - Вінниця, 2023. – 812 с.
5. Характеристика деяких показників системи гемостазу у хворих на компенсоване хронічне легеневе серце бронхо-легеневого генезу та особливості їх змін в умовах коморбідності зі стабільною ішемічною хворобою серця / Є. Є. Петров, Ю. Г. Бурмак, Т. А. Іваницька, І. А. Погорєлова, Л. Б. Немченко // Український журнал медицини, біології та спорту. – 2023 – Т. 8, № 1 (41). – С. 140–145.
6. Перебіг гострої респіраторної хвороби COVID-19 ускладненої негоспітальною пневмонією на тлі патології серцево-судинної системи / Т. А. Трибрат, Ю. М. Казаков, О. О. Гончарова, С. В. Шуть, В. Д. Сакевич // Проблеми екології і медицини. – 2021. – Т. 25, № 3–4. – С. 14–17

16. Інформаційні ресурси

1. OSCE-1.НМУ ім.О.О.Богомольця. Фізикальні методи обстеження дихальної системи (офіційна версія), 2017. –<https://www.youtube.com/watch?v=o3V4Z6EVz94>
2. OSCE-1.НМУ ім.О.О.Богомольця. Фізикальні методи обстеження серцево-судинної системи (офіційна версія), 2017. –<https://www.youtube.com/watch?v=kgFHCzxEvVU&t=68s>
3. OSCE-1.НМУ ім.О.О.Богомольця.Фізикальні методи обстеження ШКТ (офіційна версія), 2017. – <https://www.youtube.com/watch?v=NAx7TTsWByc>
4. OSCE-1.НМУ ім.О.О.Богомольця.Методика реєстрації ЕКГ (офіційна версія), 2017. – <https://www.youtube.com/watch?v=16P0uuZK1CA&t=204s>
5. Яворський О.Г. Аудіодиск «Аускультация легень:основні й побічні дихальні шуми. Аускультация сердца: тони й шуми» / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.
6. Яворський О.Г. DVD-фільм «Пальпація, перкусія, аускультация» (українською й англійською мовами) / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.
7. Яворський О.Г. DVD-фільм «Анамнез. Огляд: фото пацієнтів» / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.

Розробники: Євген ПЕТРОВ, к. мед. н., доцент
Тетяна ІВАНИЦЬКА, доктор філософії, асистент